

Aleg. 198

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustawodawczego uregulowania publicznej opieki nad ubogimi w kraju.

Wysoki Sejmie!

Na miliony rachować można sumy jakie w kraju naszym obracane bywają na ulżenie ubóstwu. W każdym mieście towarzystwa dobroczynne, dużo dobroczynnych fundacyi tak nowszych jak i przez pracjów założonych, a sam fundusz z kar sądowych w kraju prócz stolic blisko milion zlr. wynosi

A cały ten wydatek grosza, mały przynosi pożytek i trwałych skutków wydania nie widać, bo prócz w wielkich miastach wydawanem jest tylko doraźnie bez systemu, bo wydawanie tego grosza jest więcej powodowane porywami serca jak systematycznie zorganizowane rozumem i świadomem celu zużyciem posiadanych środków.

Ustawa o przynależności od roku bieżącego obowiązująca, narzuciła prawie wszystkim większym miastom, taką ilość ubogich, że zapobiedz temu stanowi zaledwie z wysileniem potrafi, nie już dobroczynność prywatna, ale i wyteżona strona budżetowa samychże miast. W obec tego bardzo na czasie jest podjęcie przez Wydział krajowy myśli p. Małachowskiego i wystąpienie z projektem zorganizowania opieki nad ubogimi.

Z natury jednak sprawa wynika, że zorganizowanie opieki nad ubogimi musi wniknąć głęboko w stosunki i budżeta kraju, powiatów, miast, gmin i obszarów dworskich.

Zmienić musi sposób wydawania na dobroczynne cele grosza publicznego a wglądać w gospodarke dobroczynnych fundacyi powiatowych, gminnych i parafialnych. Obowiązująca od roku obecnego ustawa o przynależności, musi pobudzić powiaty i gminy a szczególnie miasta większe do myślenia wydatniejszego o swych ubogich do zastanawiania się nad możliwością tworzenia domów przytułku i pracy, opieki nad opuszczonemi dziećmi, przygarnięcie kalek i matolek.

Bacne śledzenie i wspomaganie tych usiłowani wykaże najlepiej, jaki kierunek w tej pracy będzie najstosowniejszym jaka ustawa mogła by być najwłaściwszą by odpowiedzieć najbardziej stosunkom naszego kraju i właściwościom socjalnym naszych gmin, które przecież nie są identyczne ze stanem rzeczy w innych krajach i narodach.

Wyteżoną uwagę na to powinien zwracać Wydział krajowy, ale to nie dosyć, powinien pobudzać powiaty i miasta do racjonalnego zaprowadzenia opieki nad ubogimi. Powinien być doradzcą i pomocą. By jednak Wydział krajowy mógł działać w tym duchu potrzebuje na to funduszy, a rzeczą Sejmu jest dostarczenie tychże.

Jak wielkie mają być te fundusze?

Komisya wysokości nie proponuje, przekonana że potrzeba jest ogólnie zrozumianą i odczuta, nie może jednak proponować takich sum jakie by były pożądane i musi się ograniczyć ze względu na całość potrzeb kraju, do polecenia Wydziałowi krajowemu aby w budżecie na rok 1902 otworzył nową rubrykę „opieki nad ubogimi“ i rubrykę tę dotował według możliwości budżetowej.

Dotacya ta ma być obróconą na

a) Pomoc udzielaną gminom przy pokrywaniu kosztów utrzymania w zakładzie nieuleczalnych w powiatowych i gminnych domach przytułku i pracy.

b) Pomoc większym miastom kraju w wykonywaniu opieki nad ubogimi a Wydział krajowy oznaczy z prezydentami tychże miast zasady i formy w jakich ta pomoc ma być udzielaną.

c) Tworzenie i organizowanie w kraju stacyj zaopatrujących.

d) Poparcie działalności miast i powiatów w kierunku budowy domów powiatowych i miastowych przytułku i pracy.

e) Zakładanie i urządzenie krajowych zakładów dla nieuleczalnych i kalek.

f) Na udzielenie pomocy gminom do wykonywania opieki nad ubogimi dziećmi w gminie, w którym to celu utworzonym być winien odrębny dział krajowego funduszu ubogich.

h) Na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów utrzymania ubogich, ślepych, głuchoniemych, głupkowatych, upośledzonych na umyśle, nałogowych pijaków i epileptyków o ile takowe istnieją.

Komisya sądzi że Wydział krajowy mając ten fundusz do dyspozycyi, nie tylko pomoc ubogim przyniesie, ale i pozna odrębne właściwości i cechy kraju w wykonywaniu opieki nad ubogimi co po takim całorocznem doświadczeniu, zezwoli wystąpić z ustawą o opiece nad ubogimi. Komisya ma przekonanie że pierwszej powinna być dotacya i utworzenie funduszu ubogich a dopiero po zebranych doświadczeniach projekt ustawy.

Tą myślą powodowana komisya administracyjna przedstawia Wysokiemu Sejmowi rezolucyę i wnosi w załatwieniu sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ustawodawczego uregulowania publicznej opieki nad ubogimi w kraju.

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Rezolucyę.

Poleca się Wydziałowi krajowemu by, celem lepszego zorganizowania opieki nad ubogimi a poparcia działalności gmin i powiatów, skierowanych do rozwinięcia pracy i oparcia jej na zasadach ulżenia prawdziwej biedzie i powstrzymania nałogowego żebractwa, utworzył fundusz opieki nad ubogimi, dotowany z funduszków krajowych w miarę możności budżetowej a to otwierając ten nowy dział budżetu zacząwszy od roku 1902.

Przewodniczący

Jan Szeptycki.

Sprawozdawca

Dr. Jabłoński.